

Cíklo 15.
10. čaprleje.

Pomhaj Bóh!

Létnik 14.
1904.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
'Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swérne dželaš
Wśedne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew će!

F.

Szerbske njedželiske łapjeno.

Wudawa żo kóždu żobotu w Ssmolerjez knihiczhczeńi w Budyschinje a je tam ja schtvrótłetniu pschedplatni 40 np. dostacż.

Quasimodogeniti.

Kol. 3, 1.—4.

Jutry žu nimo, Boże stpicze žo pschiblizuje. Semja žo wotewri, kotaž Jezuža džeržecž njemóžesche. Njebjesha žo wotewrja jeho powitacz. Domišna dusche je horłach w žwětle. Quasimodogeniti! Tało s nowa narodženi! Scze-li s Chrystužom, potom pytajeże, schtož je horjekach, hdžež Chrystuž je k prawizn Božej. Wot jutrow k Božemu stpicžu je tež nasch pucž. Hdžež pak k njebjesbam nasch pucž wjedże, dha dyrbí tež nasche khodženje k njebjesbam hicž. Pschezo sažo pak je nusne napominanje: "Budżecze wobstajni!" Hdžež scze s Chrystužom horje stanysli, budżecze tež s nim živi; pytajeże, schtož je horjekach, pschetož wón tam je! Hdžež scze jutry džerželi, džeržecze tež Boże stpicze s nim!

Pytajcze, schtož je horjekach, a niz to, schtož na semi je.

1. Niz to, schtož na semi je, pschetož my žmy s Chrystužom wumrjeli a pohrebani.

2. Alle to, schtož je horjekach, pschetož my žmy s Chrystužom horje stanysli a dyrbimy žo s nim sjewicz w kraſnosći.

1. Runje na wópał ludžo cžinja. Woni pytaja, schtož je na semi. Semja je město, w kotrymž žu žo sažydlili. Row je kóž ziwjenja. Wo njebjesha njerodža. Schto pak s tajkeho smyšlenja sczehuje? Woni žu hordzi a praja: my chzemy žwět pósnačz. Schto woni psche-

pytaja? Semju někotre sta metrow do hłubokoſcze, někotre žta metrow do wýšokoſcze — dale je semja sa nich s deskami ſabita. A žu woni wopravdze tónle žyły žwět pósni? Schto je semja? Krepka pschi kowje žwěta. Hdžež pak je semja žrjedžisna, dha chzemy žwět dobycz. Schto žu Aleksander a Napoleon dobyli? Ani jedyn džel semje. Wonaj staj wumrjeſoj a žmijertne swojy klinęza: pohrjebanaj. Drusy praja: My chzemy žwět dobycz a wuziwač. A woni ſej poſkady hromadža, wježela žo a rejwaja a mjenuja to wježele — dwě, schescz, džeszacz lét, potom žu sprózni a stawu wjazh žlužicž njechadža — a potom jich k měrej khowamy a row prédaje: My nježmy nicžo na žwět pschinjeſli, teho dla tež nicžo s njeho wunjesz njebudžemy. Žwět ſańdze ſe ſwojimi žadoseczemi. Žmijertne swojy swojja: wumrjeli, pohrjebani! Lubiſchesczienjo, my dyrbimy ponizni bycz. Kaf mała je semja, kaf nicžo czlowjek! Weso pósni žwět, ale wjedź, so je to jara mało. Pschede wſhem pósni: Wasch njebjeski Wótz je wſchał ſczinił. To pak je wěczne žiwjenje, so my tebie a kotrehož žy póżkał, Jezom Chrysta, pósniemy. Wěcze kniež nad žwětom, ale wjedź, to je jara mało. Jezuž praji: moje kraleſtwo njeje wot teho žwěta. Weso wobſedž a swježel žo nad Božimi darami, ale wjedź, najwažnishe njejszu swojlowne ſubla. Schto pomha czlowjek, hdžy by wón runje žyły žwět dobył, a na ſwojej duschi ſchłodował? Jezuž je wumrjeſ. Nježmecze my, so wſchitzh, kif žchczeni žu, žu do jeho žmijercze žchczeni? S nim dyrbí nasch starý Hadam wumrjecz, starý hordy, žwětny czlowjek. Budžmy ponizni!

Budźmy mudri! Knieže, wucz naš wopomnicz, so wumrjecz dyrbimy. Njepytajcze to, schtož na semi je.

2. Szmjertne swony klineča psches semju: wumrjeli, poħrjebani. Ale jutrowne swony klineča psches nowu seleninu: klineč je pôzrjeta do dobycza. Swony Božego stpicza swonja: Ktotož nasemi wiedże nasch pucz. My kmy ponizni po Jezużowym słowie: Schtož ho ſam ponizuje, budże powyscheny. Psches njeho budźemy wulzy. Wy scze Bože džeczi, praji Jezuż. My budźemy se ſeniskich podržnikow njebjeſzy herbojo, ſe kwestnych džeczi Bože džeczi. Nětk twarimy nowy wulki kwest, nowe njebjeſza a nowu ſemju. My kmy živi s Chrystužom, ale mamy njebjeſke žiwjenje na ſemi.

Hdze ſu njebjeſza? Džeczo porst poſběhnje: tam ſu njebjeſza, tam bydli Bóh luby Kneſes. Wono ma prawo. Hdzež je Bóh, tam ſu njebjeſza. Wo njebjeſach na ſemi drje ſo człowiekam džije, ale woni chzedža njebjeſza bjes Boha a njebjeſza horkach pschewostaja jandželam a wroblam, kaž ſu njewerjazy wuprajili. My dyrbjesi tola ſkonečnije mudriſchi bycz. Semja njebudże žane njebio połneho boža, najmjenje bjes Boha, kaž to żadny wózny dom wjazh njeje, hdz̄ ſtaj nan a macz wumrjeſoj.

Druhi praji: Moj dom ſu moje njebjeſza. „S Bohom natwarjeny“ drje ſo wycze njeho ſapiša. Ale hdzež tón Kneſes khežu njetwari, tam džekaja dželaczerio podarmo. Hdzež wón njekniježi, tam ſcherjenja do domu pſchiindu a dom budże hela. Hdze ſu njebjeſza? Nawukuny wot Jezuža: Njebjeſke kraleſtwo je ſo pſchibliziſlo. Jezuž je pſchinjeſki njebjeſza ſam, njebjeſke žiwjenje. To pytaſmy! Hdze ſu njebjeſza? Słysz jeho słowo: Czlowieč njeje žiw wot khléba ſameho, ale wot kózdeho słowa, kotrež psches Boži rót wuńdze. Pomysł ſebi na to, ſo masch duschu. Žiw ju! Horje poſběhnicze wutrobę! Hdze ſu njebjeſza? Dži do komorki. Poſběhni ſwoju wutrobę k Wózzej w njebjeſach a njebjeſza ſo dale do twojeje wutrobę puſcza.

Hdze ſu njebjeſza? Dži do ſwojego domu, do ſwojeje dželaczerne, do džela, ale w Jezużowym duchu ſtuklujo, lubujo, modlo a ty naſhonisch: hdzež ty bydliſch, tam ſu ſame njebjeſza. Tač pytaſ, schtož je horjekach. Jenož ſchtož ma njebjeſza we wutrobje, dokež ma wutrobu w njebjeſach, tón jenu do njebjeſ pſchiindze. Komuž je Chrystuž jeho žiwjenje, temu je wumrjecze dobycze, tón budże tež ſ nim ſiewjeny w kraſnoſci. Hamjeni.

Staroba a klineč.

Džed běſche 85 lét ſ czechu dozpil. Wón we ſwojim džedowſkim ſtólu ſedjeſche a njewidjeſche ani běly džen ani klonzo wjazh, kotrež jeho psches wotewrjene wokno ſe ſwojimi miłymi pruhami wohrjewasche; pſchetoz jeho woczi běſchtej woſlepilej. Tola wón bě ſejerpliwy a myſlesche we ſwojej wutrobje: „Bóh mi nowy džen ſazweczi, džen mojego wumoženja! Ta klonzo ſažo wohladam!“

Běſche w čaſu naſečza. Duž pſchiindze ſ hólčatow jedyn, jeho wnuſ, ſ pola domoj a khlwalesche jemu plodnoſcz lěta a nadziju wuſywów. Schedžiwz ſo woprascha: „Maju dha tež ſchtony hižom kčejenje a ſopjena?“ Hólčez ſo ſpodžiwasche a džesche: „„Ow haj, hižom dawno, džedo! Njewěſh dha to? Szym dže czi wcžera kčejeniu haložku pſchinjeſki a přenju róžu ſe ſahrody!““

Duž ſo starý muž poſměwky a rjekn: „Moje ſube džeczo,

twoje wežera a twoje dženja ſa miſe wjazh njeje. Tež twoje kwestki ſu ſa miſe ſwoju wón ſhubile.“

Po khlili ſo wón ſažo woprascha: „Spěwaju dha ſchlowronički a ſolobiki?“ — A hólčez ſo k njemu pothili, pſchetoz wón eježko klyſchesche, — a džesche: „„Haj, džedo! to je radoſcz, je klyſchesez. Želi chzesch, dha cze won do ſahrody dowjedu.““

A ſažo poſměwky ſo ſchedžiwz a rjekn: „Haj, hdz̄ by mi ty tež ſwoje klyſchenje požežicž mohl! Schto chzu wonka?“

Na to wón džesche: „Dži ty jeno ſažo won, moj ſyno! ty masch wonka cjinicž. Ale poſcžel mi ſwoju mału ſotru, lubu Mařku, ſo by něchtó pſchi mni byl w mojej cžemnej komorje.“ — Duž hólčez ſ bohoſčinym hložom rjekn: „„Ach, džedo! mała ſotra dže wjazh doma njeje!““

„Ktiz wjazh doma? Hdze dha je, to ſube dobre džeczo?“ ſo ſchedžiwz praschesche, a hólčez ſe klyſnym hložom wuwoła: „„Wona dže je pſched tſjomi njedzeleſi hižom poħrjebana!““

Duž kmejkotaſche ſo ſchedžiwz a ſ dobow pſakasche, prajizy: „Ach haj, ale tak dže je wona tola doma, a je czaſ, ſo ſa njej du!“

Mjes tym běſche hólčezowa macz cžiſche ſaſtupila, a jačo tole klyſchesche, padže wona woſlepjenemu nanej woſolo ſchiſe, a jejne klyſy maczachu jeho ližy. Tež hólčez pſakasche a ſapschija džedowu ruku.

Duž poſběže ſo ſchedžiwz na jene dobo kaž pſchekraſnjeny a džesche: „Džeczi, džeczi! ſchto ſo rudziež? Njedajež ſo ſ tym mylicž, ſo je mi kwest ſaſchoł a czaſ ſo mi pominkl! Tač dyrhala to hinač bycz? Ta ſteju na proſy wózneho domu; moja ſlaba staroba je džeczatſtwo horjestača a wěczneho žiwjenja!“

Nětko běſche ſo džen naſhilik; ſaſhadžaze klonzo poſwetleſche ſchedžiwzowe miſe, pſcheczelniwe cžahi a barbjeſche je ſ czerſtej žiwjeniſkej czeſtivjeninu. Wón ſdaſche ſo drēmacz. — Ale wón nje drēmasche; wón ſpaſche, ſo by ſa hwěſdam ſe ſwětlem nowych ramſich ſerow ſažo wotuežil!

F.

O ſnajech kraj?

(Gerok.)

O ſnajech kraj, hdzež tražnje kčeje wſcho,
Na živých ſchtonach pſody blyſcheža ſo,
Hdzež dychi njebjeſke tam ſchewja cze,
A palmy měra ſteja w módrinje?
Ach, ſnajech jón? — Tam cžahnyč, tam,
O moja duscha, žadoſcž wulki mam.

O ſnajech dom, kiž ſ tſechu pſchikryje
Tam hwěſdowej wſchě domy wyžołe?
Hlej, jandželjo mi lubje ſiwaſu:
„Bóh, džeczo, durje wotankujene ſu.“

Ach, ſnajech jón? — Haj tam, haj tam
O puczowarjo Bóži, žadoſcž mam.

O ſnajech horu a do mróčzel pucž?
Tich mało kholža wulki ſbóžny pucž;
We džerach lača stare hadžiſko,
Tač paſtýr derje ſa naſ ſtara ſo.

Ach, ſnajech jón? — Haj tam, haj tam
Dže naſcha cžer, tam, Wózje, žadoſcž mam!

J. Žitawſki.

Dowěrjenje na Bóha.

W měſcze B. bydlesche pobožna wudowa, ſotraž thdženſke wjeczorne Bože klužby, w Pětrowſkej zyrlwi ſo wotměwaze, po-

rjadnje wophtowasche. Wona běsche jara khuda a dyrbjesche jedyn dženj žwój požledni pjenieżk wudacż. Wjecżor Bożeje žlužby tu bě, swonj ſaklinčachu, ale wona hiſhčeje pilnje pſchi woknje žedżo ſchijesche. Džecži, kotrež běchu wonkach hrale, do jſtow ſastupičku.

„Macži, hižom ſo ſwonu“, najstarsche rjekny, „njeñdžesč tý ſe mſchi?“

„Ně, lube džecžo“, wona wotmolwi, „„pſchetož jeli tule jecžku njedohotuju, njemóžu wam niež ſo wjecžeri dacž.““

Na to ſo najmjeñšche ſo njej pſchicžiſche, a ſ dowérjažymaj wózkomaj na nju ſħadujo wono džesche:

Dži jeno ſe mſchi, mamečka, Bóh nam wjecžer pōſczele.“

Tole khutne žlowo maleho žynka macž wutrobiuje pochnu, wona jeho wokoscha, połoži žwoje dželo na bof a džesche po ſwucženym waschnju ſe mſchi. Lědy běsche wona potom po ſkónčenju Božeje žlužby žwoje wobydlenje dozpiła, jedyn žužod ſo njej ſastupi.

„Towle, Hilža“, wona rjekny, „ſu te 20 pjenieżkow, kotrež Wam dožu. Ach, Wy ſo na nje wěſče njedopomnicže, ja paſ zyle derje. Je wſchak hižom poſdra lěta ſhem, jaſo ſebi je wot Waſ požecžich; mi bě tale wěz tež zyle ſ pomjatka wuschla, a čeſho dla dyrbjach runje dženža wjecžor na nju pomžſlicž, hakle taſ prawje njewém.“

Ale ta khuda wudowa to wjedžesche. Wona bě w žwojej wutrobiye pſchewědczena, ſo je Bóh ſabhyt dołh na ſwětko pſchijnežl, taſ ſo jejně džecži njetrjebale hłód czeřpicž. S radoſču wona žwoje džecži ſawola a pōſla je ſ tutym pjenjesami po khleb. Wěra maleho žynka paſ, kotrež bě teho wěſty, ſo jemu Bóh jeho wjecžer woſradži, je dowěru jeho macžerje tamny wjecžor ſpodžiwnje požylnila!

F.

Bóh wuſhlyſcha modlitwu wěrjazeho.

W jenej malej wžy běsche jumu, ſnadž pſched 90 lětami, jedyn krawz žiwý. Wón bě sprawna a bohabojaſna duſcha a žiwjeſche ſo a žwoje džecži taſ wot žwojeju rukow džela. Pſcheyz móžesche je ſ draſtu wobstaracz a ženje njetrjebachu ſo hłódne lehmycž. Taſo paſ Bóh luby Rňes ſ drohotu žylk fraj domaptaſche, pſchijndze tež won do wulkeje nuſy; pſchetož khleb bu drohi, a taſ nuſy, kotsiž předy židžane žiwjenje wjedžechu, do nuſy padžechu a na draſtu wjazy taſ wjele wajicž njemóžachu, a teho dla dželo jara pomału džesche.

Tak běsche tuta žwěrna duſcha často tji, haj žnano ſchtyri dnj bjes džela a jeho džecžatka, kotrež ſchtyri mjeſeſche, chžychu tola jěſej. W tutym čežkim čaſzu ſpuſheži won ſkoru žwoju nadžiju. Hižom dołho běchu jenož poliwicku a ſuchi khleb ſo jědži měli. Haji, nuſa pſcheyz pſchiberasche a taſ dyrbjesche won napožledk žwoju domjazu nadobu pſchedacž, ſo njebychu trjebali hłoda wumrjecž. Se staroſču a čežkej wutrobi ſehasche ſo won wjecžor, a ſ njej won rano ſažo ſtawasche.

Na jenym dnju pſchistupi ſo njemu jeho najmłodsche džecžo, jeho tříletna Māruſčka, a pſchija jeho ruku a praſeſche: „Ahleb! luby nano! khleb!“ — Šyly ſtupachu jemu do wocžow; tola nichto njemóžesche je ſetřež, hacž tón, wo kotrež ſe: „Wolaj ſo ke mni w čaſzu nuſy, ja chžu cže wumóz a ty dyrbiſch mje ſhwalcž.“ (Pj. 50, 15.) Połny ſrudnoſcze wotpoſala ju won ſe ſlowami: „Tuto ranjo njemóžu wam pomhacž, tola ſo wobjedu macže ſo wſchě do wole najeſč.“ „Tola ſo wotkal budžesč, luby nano, khleb doſtaež?“ džachu džecži. K njebju poſafa nětk nan a džesche do žwojeje komorki, padže na žwojej koleni a džesche taſ ſo žwojemu Bohu: „Ach, luby a žmilny Božo a Wótcze! moje džecži ſu wſchak tež twoje džecži. Dyrbjaſ ja nětk tu ſrudobu widžecž, ſo bychu hłoda wumrèle? Wſcho ty ſežiwjesch, a taſ móžesč tež mi a mojim džecžom khleb dacž!“

Taſo bě ſo won taſ ſo Bohu woſa, mjeſeſche won nadžiju, ſo Bóh jeho wuſhlyſchi a taſ ſo tež ſta. Hižom ſa poł hodžinu pſchijndze jeho starscha džowka Lenka ſo njemu, praſižy, ſo chže jena žona ſ nim pořečecž. Taſo tón krawz do jſtow ſtupi, wuſlada won jenu burowku, kotrež ſo jeho prafteſche, hacž ſebi ſwěri, jenu žuknju ſa nju a ſa jeje džowku ſeſhiež. „Lubje radý!“ džesche won a nucžesche ju ſo požydnjenju. „So paſ býſche ſe wjehelſcho dželacž mohli, žym wam něſchtu ſobu pſchinjeſbla.“ džesche burowka dale a wſa žwój korb o ſadži žylu poſkrotu khleba, hac̄tl kropow, poł běrtka hrochu a khani butry na blido a něſchtu poſča.

Rajka wjehelosež a radoſč knježesche tudý! Niz žlowa nje-móžesche nan praſiež a wotmolwicž ſe žyliſami. Burowka ſo nětk prafteſche: „Schto ma to na ſebi?“ Nětk powjedaſche jej nan a roſkladze jej wſchak hacž nanajdrobnischo. Šyly radoſče plakasche burowka, jaſo wona wo nuſy žlyſchesche, a wjehelosche ſo we žwojim Bohu, ſo je taſ jenej khudej žwójbie pomhaſa. „Wot nětk njeđyrbicže wſe ſe žwojej žwójbu žanu nuſu czeřpicž. Taſ rucže hacž wam něſchtu pobrachuje, pſchijndze ſe mni a wſe doſtanjeſče, ſchtož potriebacže. Dha budže ſe tu w Božim mjenje a ſpushežejſe ſo na moje žlowa!“

Wſchitzh padžechu na žwoje koleni a džakowachu ſo Bohu, kotrež nam wſchém ſ nowa pſchivola: „Hdyž je nuſa najwjetſcha, je moja pomož naſližſha!“ Abo: „Wſchiku waſchu ſtaroſče czižnycže na njeho, pſchetož won ſo ſa waſ ſtara.

Schtož ſyjesch, to žnějesch.

Marja, jara rjana holza na poſladanje a požeziva, žlužesche pola někaſkich knježich w měſcze. Wona bě 16 lět ſtara a knježa běchu ji jara dobri, dokelž bě pſchistojna a ponižneho waschnia. Pola teho knjeſtwa bě tež žlužobnik, lohki pacholk a njemdry člowjek. Tón nětk ſa Marju hlaſaſche, taſ ſo ſawjedl, a rěčesche ji jara ſlóddžy. Marja paſ jeho kóždy ras ſ ſkótkim wotpoſala. Taſ džesche wona něhdý ſo njemu: „Ja žym khuda a dyrbju žlužicž; ale radscho chžu hiſhče ſhudscha býč, hacž žwoju čeſč ſrjecž czižnycž. To paſ jeho njewottraſchi; ale won ſkutkoſasche cžim bóle na nju, cžim bóle ſo wona ſapjeraſche. A wona džesche jumu: „Selijo mje na poſkoj njewostajischi, budu to knjeni ſtorječ, a ju proſheč, ſo by mje ſe žlužby puſhežila.“ To wſchoniežo njepomhaſche; cžim wjazy ſadžewow ſo jemu na puež ſtajeſche, cžim wrótniſchi bě. Marja nětk nihdze pſched nim měra njenamaka, a ſkorjeſche žwoju nuſu teho dla žwojej knjeni. Rňes naſhwari nětk žlužobnika jara a hrožesche jeho ſrjecž pōžlacz, jeli ſo ſo Marja hiſhče jumu na njeho wobežuje. To bě ſlě; žlužobnik ſapjesch, taſ ſly bě, a ſalubi ſe ſakrowanjom, ſo nad njej wjecžicž, taſ ſo budže žwoje žiwe dnj na njeho ſpominacž.

Bóřh na to pſchijndze rjemeſlniſki člowjek ſo Marji a žadaſche ju ſa mandželsku. Marja do teho ſwoli, dokelž bě jemu dobra. Bjesbóžny žlužobnik paſ, kiž to žlyſchesche, džesche ſchzérjo: So ſo teho niežo njebudže, ſo to ſo ja poſtaram!

Knježim, pola kotrež ſo Marja žlužesche, bu nětk paſ to wono poſkranjene, taſ ſo, wſch do hromady ſlicžene, ſchoda na ſto toleť wunjeſe. A dokelž njewjedžichu, ſchto je to kranj, dachu w nowinach wojſewicž: ſchtož te a te kranjene wěžy ſažo pſchinjeſe, abo wojſewi, hdže ſu, doſtanje 20 toleť myta. — Hižom na druhi džen pſchijndze žid a pſchinjeſe dwanatkh žlebornych wulſich žizow, a powjedaſche, ſo je jedyn wjecžor někaſka holza ſo njemu pſchisbla a je chžyla tute žizy pſchedacž, dokelž chže ſo ženicz a pjenjeſh trjeba. A hdžy ſo ju ſa mjenom praſchach, cžekn wona wostajiwſchi žizow, powjedaſche žid dale; a džesche tež: kajka je holza byla, njemóžu prajicž, dokelž bě cžma, a mjeſeſche ſo temu

wulke rubiszczo wokoło hłowy swiątane, swobolekana pał bęsche tak a tak, w tajkej a tajkej draszcze. — Knježa spōsnachu s tajkeho wośnamienjenja, so je to jich Marja była. Woni sawołachu Marju, a jako ta psched žida stupi, dżesche tón: haj, w tej samej draszcze je ta holza była. — Woni napominiachu Marju, so wschak by so s dobrym wusnała a tak khostanje pomjeniščila. Alle Marja jara płakasche a njemóžesche so k niczemu wusnac, pschetož wona bę njezinowata. — Szlužobnik pomhaſche jara schežuwac a dżesche: To hiscze dolho wschě kranjene węzy njejsu, wona směje jich hiscze wjazy ſhowanych. A woni dachu jeje kschinju wocžinic a namakachu w njej wjazy ſlēbornych łyżow, nožow a tež tajkich ſwecznikow; tež namakachu w jejnym lożu wschelaku drohu nadobisnu. A tak wotwiedżechu Marju do jaſtwa jako paduſchnizu. — Szudniſtwo ju wjazy hacž dżežac kroc pschebzlyſchowasche, přek a pödlu praschesche, ju napominaſche wernoſcz ręczec a so paduchſtwia wusnac. Marja pał pschi tym wosta, so wo żanym paduchſtwie niczo njewě. Wona pał bu paduchſtwia winowata spōsuata a jako ſamopaschna hręſchniza wotkudżena: so dyrbti tsi dny k ſmęcham ſławuje ſtejcz, ſa ſchiju ſe želesnym rjecząſom pschiſamknjena, a potom s města wupokaſanu dyrbti ju bierz wujesc. A ſta so tak; žane ſdychowanje, žana łyſla a žana prōſtwa pola cžlowjekow niczo njepomhaſche. Bóh pał, kij do potajneho hłada, wuſlyſcha jeje prōſtwh a pschinjeſe jeje njezinu na ſwětlo; a to so bórsh ſta. —

Nehdže ſa poł lěta pschiūdże někajki cžlowjek k ſłotniſej a pschinjeſe jemu wschelake kruhi roſeschkrjeneho ſlēbra na pschedan. Šłotniſej so to njeſubjefche, so je ſlēbro roſeschkrjene, a praschesche so jeho: ſchtó wón je, a hdze ma ſlēbro jow, a czeho dla je toſzame předy ſchrēl? Tón cžlowjek něchtmo moſkotaſche a njechafche tak prawje ręczec. Šłotnik pał bę s molom ſkrađu po polizaja pöſlal, a jako tón njenadžizh do jſtwy stupi, ręczesche tón cžlowjek ſławuje a powjedaſche, so je jemu tuto ſlēbro jedyn ſlužobnik k pschedaczu dał. Polizaj dżesche hnydom po teho ſlužobnika a ſaja jeho; to pał žadny druhi rjebe, hacž Marijny pscheſczehař. Wobaj, tutón ſlužobnik a tež tamny cžlowjek, kij bęſche ſlēbro pschedac žył, buſhtaj do jaſtwa wotwiedzenaj. — We pschebzlyſchenju pola ſudniſtwia wusna so nětko tón ſlužobnik, so je wón ſwojich knježich wobradny a niz Młarja; a to je teho dla cžinil, dokelž je na Marju jara ſly był a ji ſatrafchne wječenje pschilubil, dokelž njeje ſ nim dobra bycz žyła. Marja niczo wo żanym paduchſtwie njewě a je zyle njezinowata. — „Wſchako je tola pola žida ſe łyżami była!“ — „Njeje tam była, ja ſym tam był nježelu w Marijnej dželanskej draszcze.“ — „Wſchako je Marja wschelake kranjenc węzy w kſchinje a lożu mela!“ — „Haj, ja ſym je tam ſkrađu ſtykal.“

Wyschnoſez so ſdohnje džiwaſche nad tajkej ſłosczu. A tutón ſłotnik bu dla paduchſtwia a dla pschiſlodženja a do hanibynjeſenja do jaſtwa wotkudženy, hdzež dyrbjesche cžaſ ſiwiſenja cžejke dželo dželac.

Marja pał bydlesche pola ſwojeje cžety. Derje bę, ſo knježa wo njej wjedžachu. Knjeni pöſla ſ wosom po nju, wsa ju ſaſo do ſlužby, wobdari ju jara bohacze a wosjewi wschudże, so je Marja njezinowata. Marja so ſa někotry cžaſ woženi ſ tym ſamym rjemjeſlnikom, ſotryž bę předy wo nju khodžil.

Boże pucze ſu džiwnie, ale napožledku pschiwiedže wón wſchitko k dobremu kónzej.

1. julija nastupi. Hacž do teho čoža budže wucžerka to město ſastac. Hacž runje je ſa Rakečanskui ſchulu ſ wuzitkom, ſo je tak bórsh noweho wucžerja dostała, my tola kóždy kroc wobžarujiemy, hdz ſaſo jedyn wucžer ſ Prusſeje do Saksjeje pschiūdże, dokelž tam nusa wjetſcha bywa. Knjež Bergař bęſche jenicžki, kij bęſche so ſamolwił, ſe Saksjeje ani jedyn. To pał ſ teho pschiūdże, ſo naſchi ſaſzy herbszy wucžerjo do městow czahnu. Tež łyſhchimy, ſo so ſaſo jedyn Sserb ſ Kchwaežiz do ſamjeniz pschehydli. To je jara wobžarowac a duž dyrbimy wschě ſredki naſožic, temu njeſtatkę wotpomhač. Pschicžina leži w tym, ſo ſu doſhodh pschi naſchich wjetſnych herbskich ſchulach niſke, města a tež wjetſche ſchulſke woſhadly w němſkich wokrjeſbach wjele wjetſche doſhodh ſwojim wucžerjam placza. Hdz ſhledža ſebi ſchulſke woſhadly ſwojich wucžerjow ſdjeržec, budža to teho ſwolicz dyrbjec, ſo so tež doſhodh poruno powyscheja.

— Szudna powjescz pschiūdże ſ Budyschina. Tam je wutoru 49 lět starý murjeř Lowna ſwoju mandželsku ſkonzował. Wón bęſche wopilz a radu nježelaſche. Wón bęſche tón džen wokoło 11 hodž. ſe ſkaly domoj pschiſchoł, hdzež bęſche dotal dželal. Tam bęſche woteschoł, prajizy, ſo tam wjazy dželac njeſchiūdże. Po malej kchwili ſe ſwojej žonu do ſwadu pschiūdże. Wadženje a wurečzowanje traſeſche psches pschiſpoldnje. Nehdže $\frac{3}{4}$ hodž. roſhniewany mandželski na jene dobo nōž ſe ſaka wucžeze a ſwoju mandželsku do wutrobnia ſaſy. Wón chyſche hiscze druhi kroc kłež, ale jeho 20 lětny ſyň to wotwobroči. Žona ſo hiscze hacž k ſuſodzinej wleczesche a prajizy: „Ta ſym kaſnjena“, padze hromadže a wudycha. Mordai po njeſkutku ſměrom ſ domu džesche. Na ſkodže ſetka ſwoju džowku, po ſotruž bęchu pöſlali. Na jejne prajenie: „Šchtó ſy cžinil?“ wotmolwi wón: „Ta ſym ju kaſnył“. Wón poda ſo do bliſkeje palenzaſnje a tam wupraji: „Ta ſym ſwoju žonu kaſnył, hdz je wona morma, dyrbju ja tež wumrjecz, duž chzu ſebi poſledni palen ſupicž“. Wón ſo wopi a ſo w $\frac{1}{2}$ hodž. domoj wróži, hdzež ſo ſměrom ſajecž da. Pschi wobhladowanju cžela dyrbjesche pödla bycz, ale tež žaneho roſkacza njepokaſa. Szudne dopokaſmo, kaf daloko palenzpieſe cžlowjeka pschinjeſe.

— Wopomnjeſza hódný je podawk, ſotryž ſo ſ Thüringskeje psiche. 7. thüringski pěſchłowski regiment w Gera w bližſchim čaſzu jubilej ſwyczeſi. A tutemu jubilejej ſu ſo 7 bratsja, ſotři ſu wſchitzu pola 7. kompanije 2. bataillonu jako wojazy ſlužili, ſwoje wobdzelenje pschiſowjedžili.

— Do 101 lěta ſastupi předawſki fabriſki wobkudžer Gabriel Neurher w Ingolſtacze. Wón je čerſtwy a cžil, kaž by 50 lět starý był a k temu ſtroweho ducha.

— W hoberſkih horach je ſo ſylne ſněh ſchol. Na Kopje leži ſněh $2\frac{1}{2}$ metra, wjſoko. Pschi hobjenzach leži ſněh hacž k tſecham.

K rozpoſininju.

Kóždy nowy džen pobožne začuća w tebi wobnowjeſ.

* * *

Nade mnu je Bóh, we mni zakoń, přede mnu njeſmjerſnosć.

Dalishe dobrowólne darh ſa wbohe armeniſle ſyrotu.

Psches knjeſa fararja Rádu pschi Michalskej ſyrfvi w Budyschinje:

Swud. Kr. w Budyschinje	3 hr. — np.
H. w Ženkezach (do konfirmazije)	1 " — "

Hromadže 4 hr. — np.

W mjenje wbohich ſyrotow wutrobný džak.

Gólc, redaktor.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Na město k. wucžerja Handrika je ſo k. zyrkiwski wucžer Bergař ſe ſprejj do Rakez ſa wucžerja wuswolil a to město

Samolwity redaktor: J. Gólc. Soburedaktor: K. A. Fiedleř. Čiſhcer a naſladník: M. Smoleř.